

Jestliže se vám nelíbí, řikejte to všude! tím se zvýší prodej tohoto ušlechtilého díla!

PRETLAK K[©]

ČASOPIS STUDENTŮ UNIVERSITY PALACKÉHO V OLOMOUCI · 1KČS

WOMEN'S PRETLAK

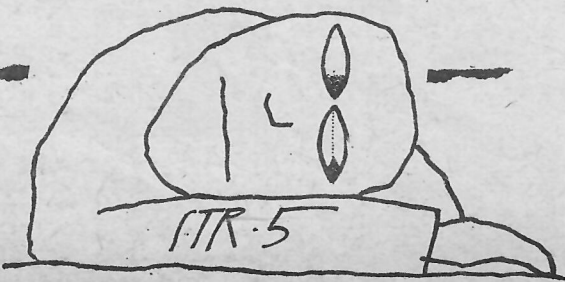
37512
A
SANA
DNEŠ
V
PŘÍSTĚ

45

DADA (STR. SEDM) · (O SAKRA DODAT ?
MACHALIK → 4 → STR. VOŠUM
STREPY (STR. DVA)

ginsberg

STŘEPEY

PRESS GANG

Milé čtenářstvo, náš redakční seismograf zaznamenal zejména a v posledních několika týdnech zvýšenou aktivitu. Prakticky jsme si ověřili, že s ekonomickým základem vše stojí a vše také padá. Zkrátka a dobře, kdybychom zastírali, že se nezmitáme v rozbouraném moři převážně organizačních a finančních problémů, lhali bychom, jako když tiskneme. V době, kdy zasíláme na objednávku kompletní soubor všech čísel na Harvardskou univerzitu, ukázky do Rakouska, SRN, Švýcarska, Velké Británie a Polska, mudrujeme nad tím, zda, ač oslabení (jeden redaktor v Manchesteru, druhý před státnicemi, hlavní pokladní v SSSR), psát dál nebo "se uklonit". Mějte s námi trpělivost, zatím ji ještě máme také.

REDAKCE

Svatý František z Assisi, který se před stovkami let pokusil o obrodu zkorumpované a zdiskreditované církve - přítom však chápal, jak malý krůček je od obrody k anarchii. Životní příběh Františka z Assisi je tématem středometrážního filmu "František", který v loňském roce dokončil student pražské FAMU (jinak též absolvent matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy) MARTIN ČIHÁK. Jeho filmový profil uvádí olomoucké Divadlo hudby ve čtvrtek 10. května 90 v 19.30 hodin.

VÁM NABÍZÍ:

▶ PROGRAM: TATE DECK TECHNICS RS-B48 R

POLBY B.C. dbx.
AUTOREVERSE
FL. DISPLAY · STŘÍBRNÝ
7000 Kč →

R. ŠTENCL
WANKLOVA 8. OL.

GAINYMEDES

NEZÁVISLÁ KNIHOVNA
Křížkovského 14
Olomouc

AGENCY FOR HUMANITARIAN HELP
AHP

Agentura pro humanitární pomoc se sídlem v Olomouci organizuje sběr obnošeného šatstva všech velikostí pro Charitní domov v Cseku u Duchcova.

Šaty lze zasílat přímo na adresu: paní Jarolínková Charitní domov, Osek u Duchcova č. 1, případně přinést osobně na VŠ kolej, Žerotínovo nám. 2 / pokoj č. 303 / v Olomouci, tel. 22951, 29951 - Jitka Herinková.

Ve čtvrtek 26.4. se vydal studentský divadelní soubor PARDON (nyní pod patronací NSS UP Olomouc) na divadelní pouť do nedaleké Wroclawi. S představením "Pění a úpění pěny" (na motivy románu Borise Viana) se v Polsku zúčastnil divadelního setkání pořádaného Nezávislým svazem studentů tamní univerzity, studentským div. souborem Prób a Katedrou sociologie. K vrcholům minipřehlídky patřilo vystoupení anglického TEATRSTOPU; v rámci domluvené divadelní výměny bude hostovat soubor TEATR PRÓB v olomouckém Divadle hudby. a to 14. května t.r.

PŮL STOLETÍ
SOCIALISMU =

NO POLL TAX NEWS
the DEMO

Calenda Maia

Příznávám se, že zvědavost mne přivedla na 1. května mezi komunisty do Smetanových sadů. Okamžitě jsem zjistil, že ze svých slibů nesplnil s. Machalík vlastně nic. Páreček nebyl, pivko jen lahvové a bezpartijní tam mohli jen stát a mlčky zírat do chytra. Jediné, čeho bylo dost, byly namalované třešně a letáky s hesly typu: Vol srdcem - vol komunisty. Jistě, kdyby člověk volil rozumem, tato alternativa by jej ani nenapadla. Jak jsem se ovšem mohl přesvědčit, takových je mezi kovanými straníky velká menšina. Studentský živel naštěstí rozbouril poklidné hladiny jejich myslí, někteří se tomu však zuřivě bránili. Není divu, jejich soudruh předseda je ujišťuje, že vítězství je historicky neodvratné a netají se, že by to mohlo být už za dva roky. Jistě uznáte, že na tak krátkou dobu je zbytečné měnit způsob myšlení. Chvála Bohu, je zde ještě dost členstva, kteří se o to pokoušejí. Ale jejich víra v sílu strany se dá velice snadno zneužít. Protože zdejší předáci jsou neustále přesvědčeni o své výlučnosti (bez nás by to nešlo). Asi to už mají v genech.

Aleš Bártek

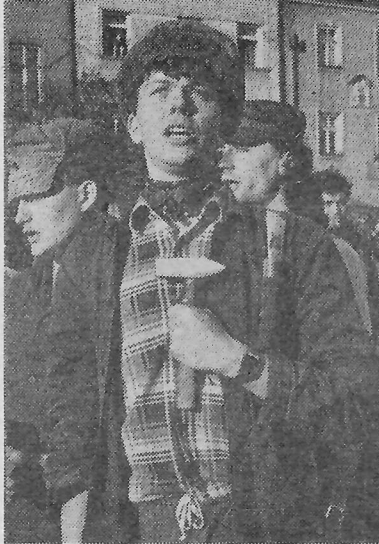
GAINYMEDES

Půjčovna kompaktních disků nabízí výběr titulů na CD od klasiky po alternativu.

KLUB CD
Po-pátek 16⁰⁰ - 19⁰⁰
tramvaj č. 1, 2, 3, 4, 5
směr:
zastávka: U MUZEA

PROČ NEDAM SVUJ HLAS KOMUNISTŮM?

... protože mi ho víc než 40 let násilím brali, když si navíc vyhradili právo potrestat mě v případě, že bych proti tomuto okrádání o jednu ze základních lidských svobod protestoval; takže kdybych jim teď svůj hlas dobrovolně dal, jednal bych jako člověk tak navyklý být okrádán, že když si jeho zloděj zlomí nohu, donese mu obvyklý lup dobrovolně,

... protože komunismus prokázal v gigantickém dějinném experimentu hluboké pohrdání hodnotami, bez nichž se lidská společnost nemůže obejít, nemá-li svou lidskost beznadějně ztratit,

... protože společnost nemá právo ovládat občany lámáním páteří, ohýbáním zad a deformací charakterů - udavačstvím a strachem z udání,

... protože společnost byla už příliš dlouho nemocná lhostejností - po ztrátě víry a ideálů, které jí byly zakázány bez náhrady čímkoli smysluplným,

... protože nemůže zdravě žít společnost, ve které udavačství a donášení je zdrojem vedlejších příjmů, za který se donašeč stydí právě tak málo, jako se stydí za své řemeslo prostitutka,

... protože rozhodovat o osudech země a jejích občanů by neměli lidé poslušní, ale moudří,

... protože společenský pokrok není možný, jestliže byla cesta zavalena hlušinou jalových frází a rituálně předepsaných schémat myšlení - nemyšlení,

... protože lidské společenství nemůže být svobodné bez svobodných osobností, jejichž rozum a důstojnost nejsou omezovány a uráženy přizpůsobivými hlupáky, ochotnými kdykoli přikývnout k jakýmkoli deformacím vědy a kultury,

... protože by se konečně mělo u nás najít dost místa pro rozdílné názory, ... protože stát by měl občany chránit a ne jim pod kdejakou záminkou ubližovat,

... protože nastal čas, kdy poctivý nemusí být směšný a, kdy zárukou společenského úspěchu nemusí být přetvářka, předstírání a farižejství,

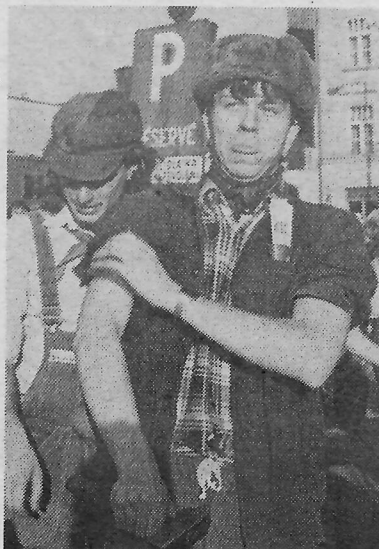
... protože už nesmíme připustit, aby byly jakékoliv ideje o lidské společnosti vnucovány této společnosti násilím a terorem,

... protože nechci už déle žít uhýbáním před lží o světě i o sobě,

... protože nechci, aby bylo trestným činem hlásit se ke svému názoru a nesouhlas aby byl důvodem k odsouzení,

... protože chci, aby o pravdě a omylu rozhodoval argument a ne politické známosti a postavení, ... protože kdyby se komunistická strana opravdu zřekla své černé minulosti, přestala by být sama sebou - a nebyl by tu problém, proč ji nevolit.

© FOTON -kos-

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

- přednášky -

14. 5. a 21. 5.

katedra Optiky

14.00 rýsozna

Dr. Horák

Optická distabilita

15. 5. 13.30

posluchárna 12

RNDr. L. Jokl, CSc.

Mikusinského operá-

torový počet a jeho

aplikace

ROZUM

MAFIE OPĚT V AKCI

Šestnáctiletý učen líčí své zážitky na útěku z domova přibližně týden před 1. májem 1990:

"Byl jsem s p ankáčema. Dělalí jsme pogromy na cikány. Dirigoval to jeden asi padesátiletý chlápek. A ten už věděl, kam se má jet. Vždycky přišel a řekl: "V tom a tom městě ublížili našim. Jedeme tam!" Když bylo potřeba, zavolal na pomoc i pankáče z Německa. Byla to paráda! Dostali jsme bundy a jídlo a platili nám cestu." "Proč jsi to dělal? Co máš proti cikánům?"

"Okradli mě."

"A ty jsi nikdy nič neukradl?"

"Já jsem taky krad, ale to bylo v samoobsluze."

Tento autentický rozhovor vám jistě bude připadat podivný. Středem záhad je onen padesátiletý muž uprostřed sotva pnoleté společnosti punků a skinheadů. Kde bere informace, které mu umožňují přesně dirigovat pogromy proti Romům? Odkud získává prostředky na podplácení násilníků? Jaké má spojení s punky v NDR?

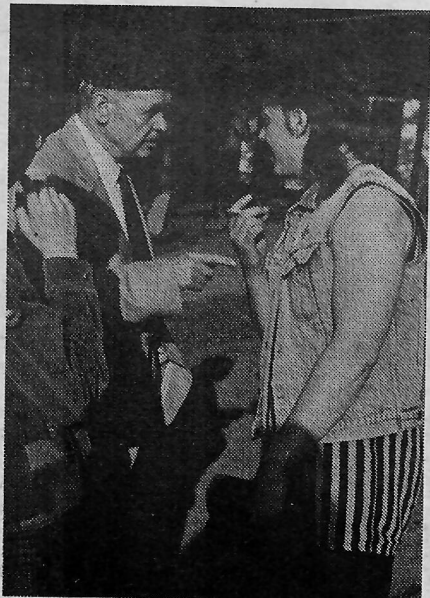
Daleko spíše než živelnou rvačku to vše připomíná plánovanou činnost mocné chobotnice, jakési československé mafie. Kde se ta chobotnice vzala? /Donedávna se tu přeci vyskytovaly jen "skupiny výtržníků zmanipulované štvavými západními vysílačkami." Ty ovšem volaly po lidských právech a ne po krvi. Jak je ta potvora velká? Z čeho vlastně žije - kde bere finanční prostředky na své pochybné akce? Kam až sahají její chapadla? A kde má vlastně hlavu - kdo má zájem na roznecování nenávisti v naší zemi? Kdo se už zase snaží rozdupat okovanou botou naši sotva klíčící demokracii? Která organizace se snaží podněcovat rasistické nálady? To přeci dělali fašisté a byli za to po právu postaveni mimo zákon.

-čk-

MÁJOVĚ ZASTAVENÍČKO U KOMUNISTŮ JO, TREŠNĚ ZRALY

Kdo si onoho krásného prvomájového dne našel při pendlování mezi jednotlivými majálesovými atrakcemi rozestými po celé Olomouci čas a chuť zajít do Smetanových sadů, určitě neprohloupil, ačkoli se fámy o pivu a párcích, podávaných tam zdarma v rámci komunistické předvolební kampaně, ani zdaleka nesplnily. Atmosféra na první pohled připomínala výstavu FLORA v době nejrušnější sezóny. Mraky korzujících vážených občanů, rodinky, fronty, limonády a pot. O zábavu se starali okrojovaní "folkloristé" a nájemná posádková hudba, která se sem odtransportovala po vlastní ose rovnou z fóra /myšleno náměstí/, byla také k vidění. To, co se dělo na hlavním pódiu u jezírka však vybočovalo ze všech dimenzí. Hudebně zábavní těleso vystupující s jakýmsi bianimálními zrudami lidského původu muselo stupiditou a prvoplánovostí svých "povedených taškařic" odpuzovat všechno živé. Přesto se "umělcům" svou nezlomnou snaživostí podařilo z přítomných diváků /převážně starší a nejmladší generace/ vykouzlit kýžený smích a bouřlivý potlesk...

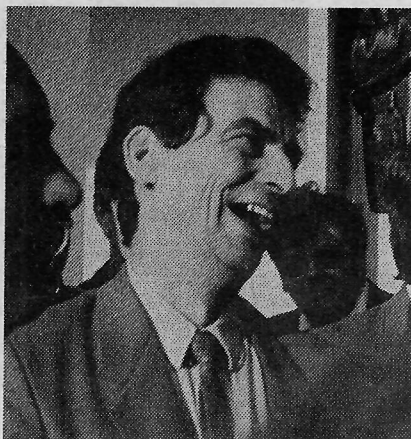
To, co rovněž upoutávalo pozornost, byly diskusní družinky převážně postarších obtlouklých pánů v kravatách. Občasné výkřiky: Volte komunisty! Ať žije KSČ! Husák na hrad!, jimiž odvážnější mladí výtržníci častovali parkovou sešlost, je vytrhovaly ze závažných debat, hnaly jim do tváře ruměnc zlosti a touhu zakroutit mladým křiklounům krkem. Docházelo i k bouřlivým výměnám názorů mezi oběma stranami, studenti, učni, dělníci i důchodci - všichni, kteří se do hovoru s Rudými pouštěli, naráželi na stále tentýž léty osvědčený odpor: demagogie, polopravda a neznalost základních dějiných a politických faktů a sou-

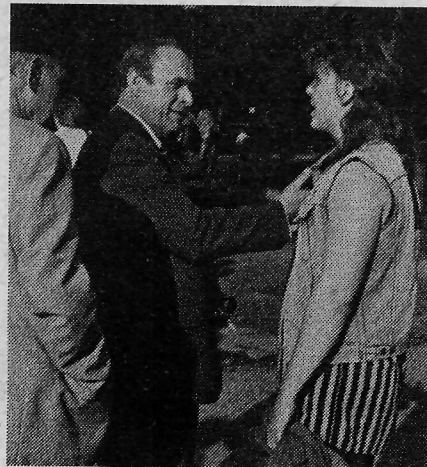
vislostí. Přesvědčovat o čemkoli masu koncentrované tuposti a zpupnosti je nadmíru obtížné. V těchto odpoledních hodinách však dosud málokdo věděl, že zlatý hřeb programu teprve přijde. "Překvapení" inzerované na 17.30 nás nenechalo už dále křepčit na Dolním náměstí při produkci Olomouckého dixielandu a vydali jsme se (v patách za dvoučlenným týmem Olomouckého videožurnálu) na místo činu. Cestou nás napadaly nejbizarnější možné varianty, návštěv nejvyšších bolševických pohlavárů z toho nevymáme. Čeho jsme se však opravdu nenadáli, byla bytostná přítomnost "bosse" prezentujícího se touto vizitkou:

Doc. PhDr. JIŘÍ MACHALÍK, CSc.

předseda Komunistické strany Čech a Moravy

Bohužel tento slovatný politik skončil s proslovem dříve, než jsme dorazili. Už zdáli jsme však zaslechli ze zaplněného amfiteatru slova o "svobodě", "demokracii", i pan prezident Havel se třešničkářům do ústní dutiny vešel. Celou tu agitku z proslovů a hrdopysného chvástání organizoval mafiánsky vyhlížející spíkr, který ve finále přizval k diskusi na pódium i jednoho z tvůrců Olomouckého videožurnálu - studenta Langra. Diskutovat však s demagogickým konferenciérem a přítomně vyhlížejícím studentem PdF UP I. Jiráskem, jenž, jako naočkovaný, odhrkotal svou kampanovou "blitinu" opíraje se o argumenty, že byl v revolučním dění asi o týden opožděn (jak cenná deviza!), nemělo zjevně od počátku smyslu. Když začal tento povedený absolvent oboru občanská nauka - český jazyk ubrekávat, jak je to se studenty těžké (ačkoli pobývá na kolejním pokoji se zapřísalým "antikomunistou", vychází s tímto skvěle) a jaké má obavy z případného nepřijetí na filosofickou fakultu, jejíž absolvováním by odvrátil svou potenciální nezaměstnanost, obrá-

li jsme raději pozornost na zákulisní dění. A měl náš fotoaparát chvílemi co sledovat. Metalově laděný mladík byl po svém zvolání: Vy nejste lidi, vy jste komunisti! kontaktován obézním břichem jednoho a posléze i dalších z totál-režimních přísluhovačů, kterými se to po boku jeviště jen hemžilo. O tom, že to myslí doopravdy nás přesvědčil jeden z gorilů, jenž nám vlastním tělem zakryl objektiv se slovy: Budou vám ty fotky k něčemu? To vše probíhalo za hlasitého pořvávání typu: Kdo tě tak vychoval?, Tebe by měli zavřít! apod.

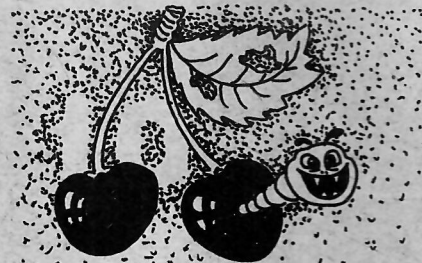
Trapné chvíle na pódiu mezitím vyvrcholily dotazem mafiána směřovaným k otázce povolání rodičů Ivana Langra. Na poctivě zodpovězený dotaz následovala spíčkova slova: No, myslím, že není co dodávat... Souhlasím. Opravdu k celé té šaškárně nebylo v tu chvíli co dodat.

Poté jsme se vrhli s Videožurnálem k Machalíkovi. Žoviálně exceloval uprostřed svých obdivovatelů, úsměvy a povzbuzování rozdávaje do všech světových stran. "Až sežnete desky ze Švajcu a zapálíte v krbu, přijdu za vámi," obrátil se k nám reaguje na naši výzvu (viz Přetlak č. 44, str.8). Což jsme přislíbili.

+) Nový partajnický znáček oslavující měsíc červen jako čas "Vítězných voleb" (třešňů či špačků?) přikládáme na ukázkou.

Michal Kryl

@FOTON

ALLEN GINSBERG

3.* 6. 1926 NEWARK (New Jersey), syn Naomi Ginsbergové, ruské emigrantky z r. 1905 a básníka Louise Ginsberga. Absolvoval Kolumbijskou univerzitu v New Yorku, v padesátých letech prošel řadou zaměstnání od poslíčka po recenzenta. Spolu s Jackem Kerouacem byl považován za inspirátora beatnického hnutí a brzy se stal jeho nejznámějším a nejkontroverznějším představitelem. Provokativní vystupování autora, odmítajícího konformismus v jakékoli podobě, vedlo někdy k přehlížení či nepochopení obžalobného a varovného jádra jeho hněvných elegií, zoufalých nad samolibostí průměrnosti, nad odosobněním lidské činnosti a komunikace, nad deformací života ve společnosti, která nastupujícím generacím nabízí jen materiální hodnoty a intelektuální vyprahlost. Ginsberg, značně ovlivněný Waltem Whitmanem, přežil beatnické hnutí jako básník schopný hledat sílu své obrazivosti spíše v naději, než v rezignaci, ale přerostl je i jako mluvčí dalších generací, které v šedesátých a sedmdesátých letech překonávaly beatnický nihilismus úsilím o vytvoření neoficiální kultury.

ALLEN GINSBERG měl svůj program v Olomouci rozpočítaný snad na minuty. Přesto se nám podařilo získat jeho odpověď na následující otázku:

Přetlak: Ve svém díle kritizujete stejnou měrou jak komunismus, tak i kapitalismus. Jaká je tedy - dle Vašeho názoru - správná cesta?
A. G: Třetí cesta je myslitelná jediným směrem - důslednou orientací na ekologii. Žádné jiné východisko neexistuje, nechceme-li zničit naši planetu.

Za 250 let industrializace jsme vytvořili destruktivní techniku. A spoustu let bude trvat, než ji změníme. na přiměřenou, umírněnou. Atomová energie přináší mnoho potíží. Proto je zapotřebí decentralizovat zdroje energie. Stejně tak zemědělství: Obrovské komplexy, používají průmyslová hnojiva a těžké mechanismy jsou problematické. Lidé by měli organizovat své státy podle ekosystémů, v souladu s prostředím a energetickými zdroji.

Z JINÉHO KONCE (SVĚTA)

Tiše a pomalu jsem otevřela dveře. Z čela stolu na mě majestátně pohlížel muž s bílým plnovousem a dlouhými bílými vlasy, sepnutými do copu, po stranách jeho tmavovlasí druhové s copánky i bez nich. Málem bych neřekla, že jsou to titíž lidé, co předešlého večera společně s básníkem Allenem Ginsbergem rozproudili krev svých posluchačů. Onen bělovlasý muž je NANA O SAKAKI, japonský básník bez domova. Je mu jím každé místo, kde se právě nalézá. Právě on svým přelétáním z místa na místo zařadil, že se setkali hudebníci, básníci, textaři (a farmáři zároveň), žijící na japonských ostrovech

vzdálených od sebe i 60 km. Hrají spolu na koncertech i jen tak na ulici, třeba na Karlově mostě v Praze. KAZU OHMURA, KOICHI OKAMOTO a BOB UCHIDA jsou kytaristé, MAA-BOO kouzlí rytmy na indonéský buben, JIRKA WEIN pochází z Prahy a žije 6 let v Japonsku v horské vesnici společně s Bobem U chidou a šesti dalšími rodinami. Všichni

jsou zpěváci, zhudebníjí texty NANA O SAKAKIHO, ale i např. GARYHO SNYDERA, EGONA BONDYHO, píší vlastní texty a hrají japonské lidové písně. Svoji tvorbou a životní filozofií se počítají k japonskému undergroundu.

Před dvěma lety se sešli s Allenem Ginsbergem a dohodli se, že v roce 1990 se sejdou v Praze. Zasluhou našeho pana rektora se ocitli i na Hané. Všichni kromě NANA O jsou otcové dvou až tří dětí. Žádný z nich nežije ve městě. Podle jejich slov je Japonsko velice pře-

civilizovaná a přetechnizovaná země, mnoho lidí opouští vesnice. Jirka Wein se svými japonskými přáteli hledají cestu návratu člověka zpět k přírodě, cestu záchranu naší planety před zdevastováním. Nekompromisně vystupují proti využívání atomové energie kdekoli na světě. NANA O SAKAKI má stále před očima bombardér nesoucí nálož na Nagasaki, jenž viděl na vlastní oči. Podle slov japonských přátel není ani atomová energie energií "čistou", neboť některé součásti odpadu z atomových elektráren jsou aktivní až desetitisíce let! V Japonsku jsou tedy dva tábory lidí: ti, jenž se soustředí okolo atomových magnátů a chtějí zisk, a pak ti, kteří si uvědomují, skryté nebezpečí dlouhodobého působení radiace. Proto tito lidé včetně Jirky Weina a spol. prosazují využití sluneční a větrné energie. Přitom Československo má "slunečnější" podnebí než Japonsko, které se již snaží sluneční energii úspěšně využívat.

Jak jsem se již zmínila, naši japonské přátelé hledají cestu zpátky k přírodě, a to přímo vlastní zkušeností. Na svých farmách pěstují plodiny bez jakýchkoliv chemikálií a zajišťují si obživu vlastníma rukama. Jejich životní filozofii vyjadřuje píseň JUST ENOUGH (To stačí). Slova napsal Nanao SaKaKi, hudbu KAZU Chmura. Helena Pěničková

Allen GINSBERG · Nanao

NANAO SARAKI

PŘEKLAD: JIRI WIEN

SOIL FOR LEGS
AXE FOR HANDS
FLOWER FOR EYES
BIRD FOR EARS
MUSH ROOM FOR NOSE
SMILE FOR MOUTH
SONGS FOR LUNGS
SWEAT FOR SKIN
WIND FOR MIND
JUST ENOUGH

ZEM PRO NOHY
SEKERA PRO RUCE
KVIET PRO OCI
PTAK PRO USI
HOUBA PRO NOS
USMEV PRO USTA
PISEN PRO PLICE
TOT PRO KUI
VETR PRO MYSL
TO STACI

IF YOU HAVE TIME
READ BOOKS
IF YOU HAVE TIME TO READ
WALK INTO MOUNTAIN, DESERT & OCEAN
IF YOU HAVE TIME TO WALK
SING SONG & DANCE TO WALK
IF YOU HAVE TIME TO DANCE
SIT QUIETLY
YOU HAPPY LUCKY IDIOT

MAJ-LI CAS
CIT KNIFY
MAJ-LI CAS CIT KNIFY
BEZ DO HOR CAS CIST KNIFY
MAJ-LI CAS CIST KNIFY
ZATVEJ PISNE A OCEANU
MAJ-LI CAS CIT DO HOR
SED TISE A TANCU
STASTNY - PLAZNE

KUL.

OH 10.5. 19.30 hod.

FAMU uvádí...
Mar tina Čiháka

- projekce filmů výrazné osobnosti českého nezávislého filmu a studenta pražské FAMU za účasti autora

17. 5. ve čtvrtek setkání s evangelickým kazatelem, básníkem a folkovým zpěvákem Světou Karáskem ze Švýcarska. Setkání začíná v 13.30 na bývalém ústavu M-L, Křížkovského 14.

SDOS 10.5. 19.00 hod.

Pavel Kohout:
August, August, august

S-klub 14.5. 19.30 hod.

Bratři JUSTOVÉ
s vlastní hrou Průřez
(anebo s porevolučním představením)

U-klub 14.5.
MKJ QVOCAL

-konsertní vystoupení folkové skupiny olomouckých studentů

TURA

OH 13.5. 16.30 hod.

VIDEOFÓRUM:
Svět George Orwella I
19.30 hod.

VIDEOFÓRUM:
Svět George Orwella II
- pokračování pořadu věnované přední osobnosti světové literatury

klaus

Klaus - kulturní barbar?

K problému dotací kultury probíhá, zvláště v divadlech, živá polemika. Často, mezi zvukem skřipajících zubů, je slyšet jméno ministra financí. Vznikají strany na obranu kultury...

Jaké stanovisko zaujímá k tomuto problému ing.Klaus?
"Byl jsem nedávno v divadle Na zábradlí a tam jsem zjistil, že se na mě dívají

jako na kulturního barbara, který chce zrušit české divadelnictví. Když jsem jim pak z paměti jmenoval všechny hry, které jsem od roku 1960 v tomto divadle viděl a z paměti citoval úryvky slavných her, které tam hráli, byli naprosto šokováni. Do té chvíle měli u mě pocit úplného barbarství. U těch dotací je situace taková: Není pravda, že jsme snížili dotace na kulturu. My jsme je pouze nevyšli, čili nechali jsme je na úrovni roku 1989. Všichni si asi uvědomí, co to dnes,

kdy děláme dramatické škrty ve státním rozpočtu, znamená. To ostatní, ty strany na obranu kultury atd, beru jako nefér akci určitých složek ministerstva kultury, které se chtějí krýt před odpovědností. Myslím si, že pokud se třeba výstava nezaplatí, pak bude muset stát vstupenka místo dvou korun třeba čtyři, ale zakládat nějaké strany na obranu kultury je neseriozní a nefér."
Myslím, že po tomto vysvětlení ing.Klausa už celé věci není co dodat.

Milan Hanuš

České dada?

Jak je to s dadaismem u nás? Byl, nebyl? Tedy: Dada v Čechách (a na Moravě - ovšem, jak jinak) neexistovalo ani jako skupinka, natož jako hnutí. To, co se objevilo a co musí historik zaznamenat je především dada importované: zájezd Hausmannův a Huelsenbeckův do Čech roku 1920 a o rok později zájezd Hausmannův a Schwittersův. Vše ostatní, to původní české, je jen druhotný ohlas, neuskutečněný záměr, náznak, rozptýl. Kolem roku 1920 jsou to dvě nepatrné bunky, o nichž vydali podstatná svědectví Zdeněk Kalista a Arnošt Vaněček. Byl i plán s kabaretem, měl se jmenovat Zelený had. Vše se však zvrtilo. Pěkně to řekl Václavěk, kterého dada, zvláště berlínské, dosti zajímalo: "Přešli jsme ihned (t.j. 1918) k revoluci pro člověka, byli jsme etičtí, pedagogičtí a chceme být nyní konstruktivní, ale nebylo rozkladu, silného čištění..." Tyž Václavěk později razil termín dada tragické - v souvislosti s Vančurovou knihou Pole orná a válečná. O dadaismu v době poetismu pilně a zasvěceně referoval Karel Teige, k dadaismu čichl jistě i mladý Karel Konrád a zvláště silně mladý František Halas, který roku 1925 dokonce o něm přednesl na půdě filozofické fakulty obšírnou přednášku. Započal ji parafrází jednoho z manifestů Izarových takto: "Podívejte se na mne dobře. Jsem ošklivý, malý, jsem nudný. Jsem jako vy všichni." Halas jmenoval také české příklady dada, např. všesokolský slet a také prof. Arne Nováka, jenž - jak praví fáma - nato povstal a opustil aulu. Kromě přednášky napsal Halas i minimálně tři čistě dadaistické básně husovickou hantýrkou a snil o dadarománu.

Za vzácný a zapomenutý projev českého dadaismu považují ranou sbírku E.F. Buriana z r. 1926 nazvanou Idioteon a věnovanou "příštému idiotu". Šimova próza o Fugasech je rovněž dada. Dada však není Frejkovo divadélko toho jména (to bylo označení náhodné), zato je dadaistická první fáze Osvobozeného divadla. Však se tam hrál mj. Král Ubu. Vest-Pocket-Revue je rovněž dadaistická - a to hra i časopis téhož jména. - Po letech to ještě rozvedl Jiří Voskovec a razí dokonce pro toto české dada nový termín, totiž hovadismus, což je "rys, který dodává některým lidským výkonům a výtvorům v jakémkoliv oboru povahy tak sveřepé blběstí a nepřijemnosti, že jejich záporný účinek jako by přeexponoval estetickou citlivost a je proto jakýmsi vědomým omylem zaznamenán v podobě zdánlivé krásy." Za jiné projevy hovadismu považuje Voskovec 'aureáty, vojenské přehlídky a četné průvody....

Ludvík Kundera

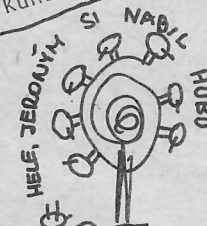
DN 16. V. 1930

DADA

V ČECHÁCH
NA MORAVĚ

DIVADLO HUDBY
Středa - 16. 5. v 19.30 hod.
přednáší Ludvík KUNDERA/
Ludvík Kundera
narodil 22. 3. 1920 v Brně.
Český básník, překladatel, dramatik.
Působil jako dramaturg Státního divadla v Brně v letech 1968-1970. Stálý spolupracovník Divadla na provázku/Husy na provázku/ v letech 1981 až dosud.
Žije v. Kunštátě na Moravě.

NE, FURT!

E.F. Burian VÁLKA

MĚL JSEM VLAST
BYLA TO TAKOVÁ RŮŽOVÁ PEŘINKA
NA ZAHRADĚ V NEDELI
POTOM JSEM SEL ZA NI
DO KA_SÁ, REN
V KASARNÁCH BYLA TMA
(...) KDYŽ JSME VTRUKO VALI
BYLO NÁS SEDM
SEDM TAKOVÝCH BL
A ZA NÁMI ŠLA PO
VŠECHNA NE BE SA
(...) V MĚSTĚ VISÍ ČARÝ -
ZLUŽE
A SNAD NE JAKE
TAL VŠELJKU
NAD STADY KUČEKU KOLU ZEMU
SĚBÍ MŮJ PEŘEK A P' S KA NA FLĚTNU
POZDRANILI JSME SE DVA BLBCÍ A BYCHOM VĚDĚLI ŽE JSME TO MY DVA

/ze sbírky Idioteon, 1926/

ADOLF HOFMEISTER

NEVĚSTA

HESTER: Chtěla bych být šťastnou.
FANNY: Chtěla bych vás učinit šťastnými!
MARY: Tak bychom se k sobě hodili!
NELLY: Mne byste nechtěl za ženu?
POLA: /septem/: Budu tvoje bez svatby.
HARRY: Weit a bit. Musím chvíli počkat.
Smutek, víte slečny musíme zachovat smutek. Posaďte se.
Eifank!
VŠECHNY MISSES: Bravo, Bravo, Bravo!
ČÍŤNÍK: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60 - profim!
VŠECHNY MISSES: Ja vás miluju, Harry!
/1927/

CO, SAKRA, DODAT...

"Tak se vlk našral a koza zůstala celá!", říkali si zřejmě soudruzi po založení Komunistické strany Čech a Moravy /KSČM/ a mnuli si spokojeně ruce. "Co víc si přát!?"

Ano, koza tedy sice opravdu zůstala "svým způsobem" jaksi celá, ale o vlku bych nevrdivil, být onými českými a moravskými komunisty, že se našral. Myslím si totiž, že ten vlk /rozuměj veřejné mínění/ to českým a moravským soudruhům prostě nezbaštil. Vznik té jejich KSČM mi připomíná anekdotu o tom, jak se kapři jedno- myslně dohodli na výlovu rybníka, ve kterém si tak krásně, občas dokrmování občany, líně a pohodlně ve- getovali. Jak asi ten výlov dopadl to si dovedeme živě představit.

A něco podobného se odehrává v rybníku zvaném KSČ. V rybníku plném bahna a stojaté vody.

A já se dočítám, že v tomhle rybníku, který pořád nikdo nechce vypustit, vyházet bláto a bahno a potom napustit vodu čistou a čistou, přišel na svět plůdek, který je vydáván za moderní levicovou stranu, ačkoliv je to spíše hybrid, který má k moderní evropské straně levicového typu asi stejně tak daleko jako jeho nový před- seda Jiří Machalík k osvícenému vůdci téže strany. Tentýž doc. PhDr. Jiří Machalík, CSc., ještě docela nedávno pravověrný marx- leninista je totiž právě onen typ ortodoxního le- vicového oportunisty, kte- rý nemůže se cítit obstat v opravdu moderní levicové straně, neboť jeho myšlenky, které si tu a tam mů- žete v tisku přečíst, jsou pojetí demokratického so- cialismu vzdálené opravdu na hony. Pokud to ovšem

myšlenky jsou, neboť uvede- ný soudruh docent zaperlí občas docela "základně školsky", takže to zase, jini docenti musí potom pracně uvádět na pravou míru. (Ne- mohu v těchto souvislostech nepřipomenout Saturnina!) Jinými slovy, stojí-li ten- to "zásadový soudruh" v če- le toho co si říká KSČM, nemusí mi už nikdo povídat nic o tom jaká strana to vlastně bude. S docentem Machalíkem v čele bude ur- čitě všelijaká. Nikoliv ov- šem moderní a levicová, ne- boť jmenovaný pro mě před- stavuje typického předsta- vitele onoho neustále obmě- ňujícího se militantního jádra, které provází KSČ

zdrárně už od roku 1929 a které v jednotlivých eta- pách jejího rozvoje, sehrá- lo vždy neblahou úlohu, ať už to byla bolševizace strany, anebo v nedávné do- bě její očista a normaliza- ce. Prostě se dá říci, že nově institucionalizovaná Komunistická strana Čech a Moravy byla založena z těch komunistů, kteří se aktivně podíleli v minulosti na di- skreditaci KSČ, například jenom tím, že v sedmdesá- tých letech se navzájem předháněli v tom, kdo bude iniciator tyčejší a ortodox- nější. uvádět v život aparthe- id zvaný "Poučení z kri- zového vývoje", což v praxi znamenalo hon na reformní komunisty a jejich rodiny. A s tímto kadrovým poten- ciálem "straně oddaných soudruhů" - že má být KSČM moderní levicovou stranou? Nevím, ale těžko se dnes dají předpokládat tvůrčí schopnosti tam, kde ještě včera vládl dril "dikta- tury sekretariátu", pro- sazující uniformní demo- kratický centralismus, kte- rýmá v moderní levicové straně vystřídát široká pluralita názorů s roz- víjením horizontálních struk- tur a vytváření vlastních neformálních hnutí i uvnitř strany.

Pochybují, že by se všerej- ší dogmatici vyrovnali s tím že jejich polovojská or- ganizace bude nahrazena ja- kýmsi stranickým parlamen- tem, kde rozhodovat nebude prostá většina, nýbrž do- rovolná dohoda s přihléd- nutím k názorům menšiny. KSČM také hlasitě prokla- muje, že bude hledat své místo a spojení v jednot- ném levicovém proudu, kte- rý se začíná v naší spo- lečnosti již formovat. Ale proč tedy žádná ze stran tvořícího se levého bloku, včetně Demokratického fóra, nechce mít komunisty nic společného! Ale proč se do nové KSČM nehrnou všichni ti, kteří byli před dvace- ti lety z KSČ vyobcováni a u kterých ve velké vět- šině i nadále pořád převlá- dá jednoznačně levicové myšlení!

Primitivní komunistická aplikace marxismu zavedla čisté a krásné myšlenky o lidskosti a sociální spravedlnosti do slepé uličky, a tak by koalice s komunisty mohla přinést levici následnou ztrátu důvěry, kterou bude horko těžko, v důsledku dvaacty- řicetileté diskreditace socialismu komunisty, zá- kávat. KSČ totiž dovedla socialismus znehodnotit

i jako pouhý lingvistický pojem. Komunisté jsou nut- ně v izolaci, neboť tu existují vazby, paraely a kontinuita posledních dva- ceti let normalizačního režimu, ke kterému jsou všichni současní komunis- té, chtě nechtě, připoutá- ni pupeční šňůrou soulu- práce tu větší tu menší, tu aktivní, tu pasivní. Během svého totálního so- cialistického nasazení jsem s jedním docentem filosofie proběhl v kotel- ně mnoho nočních směn. Byl to docent moudrý, osvícený, ale hlavně tolerantní i při hodnocení těch, kteří ho do té kotelny poslali přímo z posluchárny vysoké školy, zrovna když prý přednášel Hegelovu idealistickou dia- lektiku. A tento pan docent mne již tehdy zcela dialek- ticky přesvědčil o tom, že komunisté v roce 1968 měli jedinou možnost, aby začali napravovat to co zvorali. Možná by to tehdy udělali, nebyť jiných komunistů, kte- ří za pomoci cizích tanků se zase naopak postarali o to, aby se nenapravovalo nic, ale aby se spíše propast mezi komunisty a nekomunisty zvětšovala až do oblundých romérů těchto let. Bylo by krokem zpět a také hrubou politickou chybou pokoušet se obnovovat reformní komu- nismus. Ten to prohrál. I když ne jen svojí vinou. Mohl sehrát svou roli v ji- ných společensko-politick- ých podmínkách. Jenomže tu šanci mu tenkrát právě ti jiní komunisté nedali. Vět- šina z nich je ale dodnes v KSČM a do svého čela si teď zvolili soudruha Macha- líka, který v roce 1973 napsal: /.../ "Vstup spoje- neckých vojsk v roce 1968 jsem hodnotil jako jedinou možnost, jak zabránit, aby se u nás opakovaly krvavé události tak jako v Maďar- sku v roce 1956. Proto jsem se také od počátku za- pojil do konsolidačního procesu". /.../ Co to muhle, sakra, dodat!? Snad jen, že "takové velet- ňe, které soudruh Machalík provádí, musí mít člověk dobrý žaludek. Doc. PhDr. Jiří Machalík, CSc. ho ne- sporně má.

Pavel Dostál /OF/

P. Dostál